

Preiļu novada Uzņēmējdarbības centra darbība 2020. gadā

Pagājušais gads pasaulē iezīmējies kā apstāšanās un piebremzēšanas laiks, liekot uz lietām un procesiem paskatīties citādāk. Jaunās tehnoloģijas, mainīgās klientu prasības un sabiedrības pārmaiņas, mainīgā darba vide un tajā pieņemtās normas - tas viss kopumā maina uzņēmējdarbības vidi. Bet tas neizslēdz iespēju jaunām un iepriekš pat neapjaustām iespējām.

Latvijā pagājušais gads iezīmējās ar zemāko jaunreģistrēto uzņēmumu skaitu pēdējo 17 gadu laikā, samazinoties par 14,42% (Lursoft dati), vienlaikus sarūkot arī likvidēto uzņēmumu skaitam.

Preiļu novadā 2020. gadā tika reģistrēti 26 jauni uzņēmumi, kas ir par vienu mazāk kā 2019. gadā. Likvidēti 27 uzņēmumi. Jaunreģistrēto uzņēmumu nozares ir dažādas - uzskaites, grāmatvedības un audita pakalpojumi, dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība, taksometru pakalpojumi, mazumtirdzniecība specializētajos un nespecializētajos veikalos, kravu pārvadājumi, ēdināšanas pakalpojumi, izklaides un atpūtas darbība. Šobrīd novadā aktīvi darbojas 689 uzņēmumi, no kuriem aptuveni 40 % ir lauksaimniecības uzņēmumi.

2020. gads iezīmējās ar radikālām izmaiņām un nākotnē tās tikai nostiprināsies - attālinātais darbs, globalizētais bizness, mobilās tehnoloģijas, tirdzniecība sociālajos medijos, nišu bizness, uzņēmumu sociālās atbildības pieaugums – šīs visas savstarpēji saistītās tendences veicinās jaunu spēlētāju ienākšanu nozarēs, jaunāko tehnoloģiju izmantošanu un uzņēmēju spēju pielāgoties.

Par spīti Covid-19 krīzei, tās ierobežojumiem un lielajai neziņai, kad tas viss atrisināsies, Preiļu novada pašvaldības rīkotajā Mazo vidējo komercsabiedrību un saimnieciskās darbības veicēju projektu līdzfinansēšanas konkursā pagājušajā gadā tika saņemts rekordliels projektu skaits. Uz pašvaldības līdzfinansējumu pretendēja 23 uzņēmēji, bet atbalstu saņēma 18 uzņēmumi sekojošās nozarēs -pārtikas ražošana, dārzkopība, kokapstrāde, lauksaimniecības tehnikas ražošana, būvniecība, autoservisa pakalpojumi, poligrāfija, porcelāna izstrādājumu ražošana, skaistumkopšana un veselība, foto, grāmatvedības, makšķerēšanas un bērnu pasākumu rīkošanas pakalpojumi. Viena projekta īstenošana tika atlikta uz 2021. gadu. Pagājušā gada decembrī tika uzsākta arī informatīvā reklāmas rullīša filmēšana. Projektu līdzfinansēšana ir kā atspēriens nākošajam solim - tiek iegādātas iekārtas, tiek modernizēti ražošanas procesi, tiek nodrošināta augstāka pakalpojumu un produktu kvalitāte, tādējādi veicinot šo uzņēmumu konkurētspēju un ekonomisko attīstību visā novadā.

Pagājušais gads bija gads, kad mirkli klātienē pasākumiem bija “jāķer”. Pagājušā gada klātienē pasākumi bija JĀIZBAUDA. Dažus izdevās “saķert”. Septembra beigās Olimpiskajā centrā “Rēzekne” Preiļu novada uzņēmēji piedalījās Iespēju festivālā “Uzņēmēju dienas Latgalē 2020”. Jau sesto gadu ar Preiļu novada pašvaldības finansiālu atbalstu novada uzņēmēji zem novada simbolikas kopīgā ekspozīcijā iepazīstina izstādes apmeklētājus ar savu uzņēmumu darbību. Šogad festivālā Preiļu novadu pārstāvēja SIA “Himalayan International” (suņu graužamsiera, kraukšķu un pulvera ražošana), SIA “Volmārcentrs” (CNC frēzēšanas un lāzergravēšanas uzņēmums Preiļos), SIA “Kaķu sēta” (bērnu atpūtas pasākumu, darbnīcu, izzinošo lekciju rīkošanas vieta), SIA “SS ANRI” (lauksaimniecības tehnikas remonts un tirdzniecība), Mīldzīvnieku skaistumkopšana (mīldzīvnieku labsajūtas un higiēnas salons) un SIA “Labi Jumti” (jumta segumu tirdzniecība un montāža). Izstādes gaitā visi tās dalībnieki tika vērtēti speciālbilvu nominācijās, starp kurām SIA “Himalayan International” saņēma bilvu kā inovatīvākais uzņēmums.

Tik raiti pērn neveicās ar ļoti iecienīto pārtikas ražotāju un amatnieku tirdziņu organizēšanu. Vismagāk bija atcelt tirgu dažas dienas pirms plānotā norises datuma, kā tas notika ar “Gordumu tiergu” novembrī. Apmeklētājus priecēja tikai trīs - Jēkaba, Svētku tirgus “Prieka garša” un Miķeldienas tirgus. Organizējot pasākumus, ļoti bija manāms, cik svarīga šī tirgošanās iespēja ir katram ražotājam, jo ne visi ražotāji pielāgojušies jaunajiem apstākļiem un spēj realizēt precī sociālajos medijos, lai gan *Facebook Marketplace* un neskaitāmās “pērk un pārdod” grupās reģistrējušies tūkstošiem apmeklētāju. Tiek prognozēts, ka nākamajos gados veidosies arvien jauni tirdzniecības rīki un iespējas. Ražotājam pārdošanas procesi kļūs arvien sarežģītāki un būs jāmacās pielāgoties. Tirgus ir nozīmīgs ne tikai tādēļ, lai ražotāji varētu nopelnīt, bet arī vietējo iedzīvotāju tikšanās un saliedēšanas pasākums. Tā istā tirgus sajūta ir “noķerama” tikai klātienē tiekoties ar dārzkopi, audēju, maizes cepēju un siera sējēju. Preiļos rīkotie tirgi pulcē ap 80-90 tuvāku un tālāku mazo uzņēmēju.

Veiksmīgākai mērķu sasniegšanai uzņēmējiem nozīmīga loma ir arī zināšanām. Tās Preiļu novada uzņēmēji var iegūt ne tikai klātienē semināros un mācībās, bet nu jau arī par ikdienu kļuvušos attālinātos semināros dažādās tiešsaistes platformās. Preiļu novada Uzņēmējdarbības centrs pagājušajā gadā uzņēmējiem piedāvāja klātienē informatīvus un izglītojošus seminārus par likumdošanas aktualitātēm, darba tiesībām grāmatvedībā, par pašizaugsmes iespējām karjeras veidošanā. Tika turpināts 2019. gada nogalē uzsāktais diskusiju un iedvesmas cikls un janvārī bija iespējams uzklaut *Zero Waste coffee shop* dibinātāju Ullu Milbretu, cilvēka

attīstības centra “Rānzeme” vadītājus Ingu un Gati Reinfeldus, kā arī *Miljons zvaigžņu* viesnīcas īpašnieci Santu Komani. Šādas klātienēs tikšanās ir neatsveramas, tās iedvesmo jaunām idejām, rosina gūt jaunu pieredzi un sadarboties. Sadarbībā ar LTRK jau otro reizi tika rīkots Latgales Biznesa kluba pasākums, kas pulcēja Latgales uzņēmējus. Sarīkojuma ievaddaļā interesenti pulcējās SIA “Himalayan International” ražotnē Preiļos, pasākuma turpinājumā Preiļu novada Kultūras namā īpaša sadaļa tika veltīta dažādām uzņēmējiem aktuālām tēmām, bet noslēgumā Biznesa kluba dalībniekiem Preiļu pilī plašu stāstījumu un ekskursiju piedāvāja Preiļu muižas kompleksa un parka pārvaldniece Sanda Čingule-Vinogradova. Pasākuma laikā uzņēmēji iesaistījās tīklošanā, daloties ar kontaktiem, diskutēja savā starpā, apmainījās ar pieredzi un padomiem, kā arī sniedza viens otram dažādas rekomendācijas.

Preiļu novada Uzņēmējdarbības centrs piedāvā iespēju uzņēmējiem izmantot Atvērtā tipa biroja telpas, nodrošinot arī biroja tehnikas izmantošanu. 2020. gadā telpas tika izmantotas vairāk kā 50 reizes. Pārsvarā telpas uzņēmēji izmanto darba interviju organizēšanai, tikšanās ar klientiem, sapulču rīkošanai un dokumentu kārtošanai. Preiļu novada Uzņēmējdarbības centra sniegtos pakalpojumus 2020. gadā gan klātienē, gan attālināti izmantoja vairāk kā 500 uzņēmēju.

Preiļu novada pašvaldībā regulāri tiek veikts informatīvi izglītojošs darbs ar novada jauniešiem, lai informētu par biznesa uzsākšanas iespējām, iedrošinātu, dalītos ar uzņēmēju pieredzi un aicinātu jauniešu pārdomāt par savas biznesa idejas īstenošanu dzīvē. Jau 8 gadu sadarbībā ar LPR Latgales uzņēmējdarbības centru Biznesa mēneša ietvaros tika rīkots motivācijas pasākums “Īsteno sapni par savu biznesu”, aptverot vidusskolas klašu audzēkņus. Šogad tika uzrunāti J. Eglīša PVĢ 11. klases skolēni, kuri ar interesi piedalījās erudīcijas spēlē, kurā tika pārbaudītas viņu zināšanas gan pašvaldībā, gan valstī notiekošajos ekonomiskajos procesos. Par savu pieredzi veidot uzņēmumu tika uzaicināts pastāstīt J. Eglīša PVĢ absolvents un SIA “Volmārcentrs” valdes loceklis Jānis Sparāns. Katru gadu Preiļu novada pašvaldība apzina uzņēmējus izvirzīšanai Latgales reģiona uzņēmēju balvai. Gandrīz katru gadu kāds no tituliem tiek kādam Preiļu novada uzņēmējam. Šogad nominācijā “GADA AMATNIEKS” uzvarēja Sintija Bērziņa (iepriekš Logina), zīmola “Piece of Touch” radītāja. Ikgadējā svinīgā pasākumā, kurā netrūkst ne raitu valodu, ne laba noskaņojuma, tiek teikts liels PALDIES Preiļu novada uzņēmējiem par viņu veikumu.

Būt uzņēmējam nav viegli, bet – nepadoties brīžos, kad ilgstoši neiet. Savai idejai ir ļoti jātic un katra problēma ir jāatrisina, bet katrs šķērslis – jānovērš. Šādi dzīve izdosies tāda, kādu to vēlamies!

Ineta Liepniece,

Preiļu novada vecākā komercdarbības speciāliste